

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 59/02-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. marca 2003 v senáte zloženom z predsedu Štefana Ogurčáka a zo sudcov Lajosa Mészárosa a Daniela Švábyho prerokoval prijatú sťažnosť A. H., bytom K. O. 156, zastúpeného advokátom JUDr. A. P., K., vo veci porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu v Bardejove v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 942/98, a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd v Bardejove v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 942/98 p o r u š i l právo A. H., aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. A. H. p r i z n á v a primerané finančné zadostučinenie v sume 10 000 Sk (slovom desaťtisíc slovenských korún), ktoré je Okresný súd v Bardejove povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. A. H. p r i z n á v a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 12 000 Sk (slovom dvanásťtisíc slovenských korún), ktoré je Okresný súd v Bardejove povinný vyplatiť na účet advokáta JUDr. A. P., č. účtu 2624718677/1100, vedený v Tatra banke, a. s., pobočka Košice, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením z 5. júna 2002 sp. zn. I. ÚS 59/02 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na konanie sťažnosť A. H. (ďalej aj „sťažovateľ“), v ktorej namietal porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu v Bardejove (ďalej aj „okresný súd“) vo veci vedenej pod sp. zn. 5 C 942/98.

Z prijatej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ podal 22. júna 1998 na Okresný súd v Bardejove žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 44 000 Sk. Konanie je vedené pod sp. zn. 5 C 942/98. Okresný súd do dňa podania sťažnosti na ústavný súd vo veci právoplatne nerozhodol napriek tomu, že podľa sťažovateľa žalobný návrh nemožno považovať za zložitý, čomu nasvedčuje podľa neho aj skutočnosť, že konajúci okresný súd už vo veci rozhodol hneď na prvom pojednávaní, pričom on ako účastník konania vo veci poskytol súdu potrebnú súčinnosť. Sťažovateľ namietal, že po podaní odporu 28. augusta 1998 proti platobnému rozkazu okresný súd vytýčil vo veci pojednávanie až po siedmich mesiacoch na 22. marec 1999.

Sťažovateľ vo svojom podaní uviedol chronológiu úkonov súdu i účastníkov tohto konania a poukázal aj na to, že na prietahy v danom konaní podával aj sťažnosti v zmysle zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažností a o voľbách prísediacich (zákon

o štátnej správe súdov) v znení neskorších predpisov, pričom jeho sťažnosť z 5. apríla 2001 predseda okresného súdu v liste z 1. júna 2001 č. Spr. 1553/01 uznal za dôvodnú. Sťažovateľ ďalej uviedol, že podávaním sťažností na štátnu správu súdov chcel poskytnúť príležitosť okresnému súdu, aby sám odstránil „stav zapríčinený porušením práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“, avšak ani jeho sťažnosti neviedli k náprave. Naďalej tak u neho pretrváva stav právnej neistoty, hoci k prietahom v konaní nijako neprispel svojim konaním.

Sťažovateľ je toho názoru, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 942/98 dochádza k porušovaniu jeho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Na základe týchto skutočností navrhol, aby ústavný súd okrem vyslovenia porušenia jeho uvedených práv mu priznal aj primerané finančné zadosťučinenie vo výške 99 000 Sk.

V rámci prípravy pojednávania, na základe žiadosti ústavného súdu sa k opodstatnenosti prijatej sťažnosti 9. júla 2002 písomne vyjadril Okresný súd v Bardejove, zastúpený predsedom JUDr. V. P. Predseda okresného súdu uviedol, že sťažovateľ sa žalobou podanou 29. júna 1998 voči žalovanému Astran Klub Bardejov domáhal vydania bezdôvodného obohatenia. Keďže spolu s podaním žaloby nezaplatil súdny poplatok zo žaloby, výzvou z 29. júla 1998 bol vyzvaný tak urobiť v dodatočne určenej lehote. Po splnení poplatkovej povinnosti okresný súd vo veci meritórne rozhodol platobným rozkazom 14. augusta 1998. Po podaní odporu žalovaným sa platobný rozkaz zrušil a úpravou z 9. septembra 1998 bol žalovaným podaný odpor doručený žalobcovi na vyjadrenie.

Keďže žalobca stanovisko k podanému odporu nezaujal, úpravou z 18. februára 1999 bol vo veci nariadený termín pojednávania na 22. marec 1999, na ktorom bolo opätovne meritórne rozhodnuté tak, že rozsudkom bola žaloba žalobcu zamietnutá. Písomné vyhotovenie rozsudku bolo žalobcovi doručené 12. apríla 1999. Po odvolaní žalobcu bol spis 19. júla 1999 predložený Krajskému súdu v Prešove. Krajský súd o odvolaní rozhodol uznesením zo 6. októbra 1999 tak, že napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa, pričom spis prvostupňového súdu bol vrátený 17. novembra 1999. Úpravou z 24.

mája 2000 bol vo veci nariadený termín pojednávania na 4. júl 2000. Pojednávanie pre neprítomnosť oboch účastníkov konania bolo odročené na neurčito. Úpravou z 31. júla 2000 bol vo veci nariadený termín pojednávania na 12. september 2000. Na žiadosť právneho zástupcu žalovaného však aj toto pojednávanie bolo odročené na 26. október 2000; toto pojednávanie pre neprítomnosť oboch účastníkov konania bolo odročené na neurčito.

Úpravou z 20. decembra 2000 bol vo veci nariadený ďalší termín pojednávania na 18. január 2001, na ktorom napriek neprítomnosti právneho zástupcu žalovaného bolo vykonané dokazovanie. Pojednávanie však bolo odročené za účelom zadováženia ďalších dôkazov. Dňa 25. januára 2001 bol žalovaný vyzvaný súdu predložiť vyčíslenie nákladov, ktoré mu vznikli v súvislosti s členstvom žalobcu, a keďže ten na výzvu nereagoval, k splneniu uloženej povinnosti bol opätovne vyzývaný 20. februára 2001 a 29. marca 2001. Uznesením zo 14. septembra 2001 súd uložil žalovanému poriadkovú pokutu za nesplnenie uloženej povinnosti. Krajský súd toto uznesenie 31. januára 2002 potvrdil. Odvolací súd spis prvostupňovému súdu vrátil 22. februára 2002. Dňa 13. marca 2002 bol žalovaný opätovne vyzvaný na vyčíslenie nákladov. Ani na túto výzvu žalovaný nereagoval, preto súd splnenie povinnosti 10. apríla 2002 opätovne urgoval.

Predseda okresného súdu konštatoval, že aj keď v určitom štádiu konania došlo k priedňhom zo strany súdu, nedošlo tým k porušeniu práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priedňhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ani na prejednanie jeho veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Pripustil, že k priedňhom v danom konaní zavinených súdom došlo v čase od 17. novembra 1999 do 24. mája 2000, t. j. v čase od vrátenia spisu odvolacím súdom po jeho rozhodnutí o odvolaní sťažovateľa do nariadenia prvého pojednávania v konaní. Tento priedňah bol ním konštatovaný aj v stanovisku ku sťažnosti sťažovateľa z 1. júna 2001. Po tomto zistení prijal také opatrenia, ktoré viedli k plynulosti úkonov, vec sa však nepodarilo rozhodnúť z viny žalovaného, ktorý napriek výzvam zo strany súdu a použitím zákonného prostriedku na donútenie splnenia uloženej povinnosti doposiaľ povinnosť mu uloženú v súlade so stanoviskom odvolacieho súdu nespĺnil. Predseda okresného súdu vyjadril presvedčenie, že zo strany súdu boli urobené všetky úkony smerujúce k meritórnemu rozhodnutiu vo veci, ktoré mohol a mal urobiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku. Ak napriek tomu tieto úkony nevedli zatiaľ k meritórnemu rozhodnutiu, nemožno nečinnosť jedného z účastníkov

konania pripísať v neprospech súdu. Podiel na priet'ahoch v konaní má aj sám s'ťažovateľ, ktorý sa viackrát bez ospravedlnenia nedostavil na pojednávanie, čím znemožnil prejednanie veci súdom (4. júla 2000 a 26. októbra 2000).

S'ťažnosť s'ťažovateľa navrhol predseda okresného súdu ako neodôvodnenú zamietnuť.

K vyjadreniu predsedu okresného súdu zaslal 13. augusta 2002 svoje stanovisko s'ťažovateľ, ktorý uviedol, že nie je pravdou tvrdenie okresného súdu, že s'ťažovateľ má čiastočne podiel na priet'ahoch v konaní tým, že sa nezúčastnil pojednávania vytýčeného na 4. júla 2000 a 26. októbra 2000. S'ťažovateľovi bolo doručené od právneho zástupcu žalovaného ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní 4. júla 2000, na čo písomne reagoval a súdu doručil svoj nesúhlas s odročením pojednávania. Na vytýčené pojednávanie sám prišiel, ale konajúca sudkyňa mu pred pojednávaním oznámila, že vzhľadom na ospravedlnenie právneho zástupcu žalovaného konať sa nebude. To isté sa stalo aj v prípade pojednávania, ktorého termín bol vytýčený na 26. október 2000, keď s'ťažovateľ opäť osobne prišiel za sudkyňou konajúcou vo veci, ktorá mu opätovne oznámila, že pojednávanie sa konať nebude. S'ťažovateľ sa nestotožnil s názorom okresného súdu, že vec je právne zložitá. S'ťažovateľ si uplatnil náhradu trov právneho zastúpenia.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti s'ťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci. V dôsledku toho senát predmetnú s'ťažnosť prerokoval na svojom zasadnutí bez prítomnosti účastníkov, ich zástupcov a verejnosti len na základe písomne podaných stanovísk účastníkov a obsahu dotknutého súdneho spisu.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu, ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania vo veci:

Dňa 29. júna 1998 podal sťažovateľ A. H. proti Astran Klubu, so sídlom Duklianska 14, Bardejov, žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 44 000 Sk s prísl. Konanie bolo vedené na okresnom súde pod sp. zn. 5 C 942/98.

Dňa 14. augusta 1998 vydal okresný súd v uvedenej veci platobný rozkaz.

Dňa 28. augusta 1998 doručil žalovaný okresnému súdu proti predmetnému platobnému rozkazu odpor.

Dňa 22. marca 1999 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, na ktorom súd vyniesol rozsudok, ktorým bola žaloba zamietnutá.

Dňa 19. apríla 1999 podal sťažovateľ proti uvedenému rozsudku odvolanie.

Dňa 9. augusta 1999 bol spisový materiál predložený Krajskému súdu v Prešove.

Dňa 6. októbra 1999 krajský súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Dňa 17. novembra 1999 bol vrátený spis doručený na okresný súd.

Dňa 27. júna 2000 právny zástupca žalovaného ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní, ktoré bolo vytýčené na 4. júl 2000.

Dňa 3. júla 2000 oznámil sťažovateľ okresnému súdu, že nesúhlasí s odročením pojednávania.

Dňa 4. júla 2000 bolo pojednávanie odročené na neurčito za účelom opätovného predvolania účastníkov.

Dňa 31. augusta 2000 doručil okresnému súdu právny zástupca žalovaného ospravedlnenie svojej neúčasti na pojednávaní, ktoré bolo vytýčené na 12. september 2000.

Dňa 12. septembra 2000 bolo pojednávanie odročené na 26. október 2000 s tým, že žalovaný bol vyzvaný, aby v lehote 5 dní predložil súdu dôkaz o jeho účasti na inom pojednávaní 12. septembra 2000 a dôkaz o tom, že na uvedené pojednávanie bol predvolaný skôr ako na pojednávanie v danej veci.

Dňa 24. októbra 2000 ospravedlnil právny zástupca žalovaného svoju neúčast' na pojednávaní 26. októbra 2000, pričom súhlasil s pojednávaním v jeho neprítomnosti.

Dňa 26. októbra 2000 bolo pojednávanie odročené na neurčito za účelom znovupredvolania účastníkov.

Dňa 18. decembra 2000 právny zástupca oznámil okresnému súdu, že 15. decembra 2000 ukončil právne zastupovanie žalovaného.

Dňa 15. januára 2001 predseda správnej rady Astran Klubu ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní, ktoré bolo vytýčené na 18. január 2001.

Dňa 18. januára 2001 bolo pojednávanie odročené na neurčito za účelom zabezpečenia ďalších listinných dôkazov zo strany účastníkov konania.

Dňa 22. januára 2001 doručil sťažovateľ okresnému súdu kópiu žiadosti zo 6. mája 1998 o zrušenie jeho členstva v Astran Klube.

Dňa 7. februára 2001 prevzal žalovaný výzvu okresného súdu, aby v lehote 10 dní predložil vyčíslenie nákladov, ktoré mu vznikli v súvislosti so zabezpečením študijných materiálov, školení, klubových stretnutí, praktických tréningov, prípadne iné náklady, ktoré mu vznikli v súvislosti s členstvom navrhovateľa v Astran Klube.

Dňa 14. septembra 2001 uložil okresný súd žalovanému poriadkovú pokutu vo výške 3 000 Sk, pretože ten nereagoval na uvedenú výzvu okresného súdu.

Dňa 4. októbra 2001 podal žalovaný odvolanie proti uzneseniu o uložení poriadkovej pokuty.

Dňa 19. októbra 2001 bol spis predložený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní žalovaného proti uzneseniu o uložení poriadkovej pokuty.

Dňa 22. februára 2002 krajský súd potvrdil napadnuté uznesenie o uložení poriadkovej pokuty.

Dňa 21. marca 2002 bolo uznesenie krajského súdu doručené žalovanému spolu s výzvou, aby v lehote 10 dní predložil vyčíslenie nákladov, ktoré mu vznikli v súvislosti so vznikom členstva sťažovateľa v klube.

Dňa 16. apríla 2002 okresný súd urgoval žalovaného, aby odpovedal na jeho výzvu pod hrozbou opätovného uloženia poriadkovej pokuty.

Dňa 12. júla 2002 okresný súd uložil žalovanému ďalšiu poriadkovú pokutu vo výške 2 000 Sk za neuposlušnosť jeho výzvy.

Podľa zistenia ústavného súdu okresný súd vyniesol v predmetnej veci 10. októbra 2002 rozsudok, ktorý nadobudol právoplatnosť 20. novembra 2002.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojim rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa ods. 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal (...).

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojim rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa ustanovenia čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných priet'ahov (...).

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch (...).

Účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdneho orgánu, pričom k naplneniu tohto práva dochádza až právoplatným súdnym rozhodnutím (II. ÚS 26/95, I. ÚS 47/96, I. ÚS 55/97). Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným súdnym rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu.

Otázku existencie zbytočných priet'ahov v konaní, a tým aj porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy skúma ústavný súd vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu podľa právnej a faktickej zložitosti veci, podľa správania účastníka konania a spôsobu, akým v konaní postupoval súd (napr. I. ÚS 74/97, I. ÚS 70/98 a iné). Podľa týchto kritérií posudzoval ústavný súd aj predmetnú vec.

1. Pokiaľ ide o kritérium „zložitosti veci“, ústavný súd aj v predmetnom prípade bral do úvahy skutkový stav veci a platnú právnu úpravu (II. ÚS 26/95, I. ÚS 92/97 a iné) relevantnú pre rozhodnutie, ako aj právnu povahu (charakter) veci.

Predmetom konania na Okresnom súde v Bardejove vo veci vedenej pod sp. zn. 5 C 942/98 bolo rozhodovanie o žalobnom návrhu na vydanie bezdôvodného obohatenia.

Ústavný súd je toho názoru, že predmetné občianskoprávne konanie vzhľadom na jeho predmet, skutkovú a právnu povahu nemožno hodnotiť ako zložitú vec. Napokon sám okresný súd v počiatočnej fáze konania usúdil, že táto vec je dostatočne doložená po skutkovej stránke, a teda splňala podmienku skráteného konania na vydanie platobného rozkazu. Treba však pripustiť, že v priebehu ďalšieho konania mohlo dôjsť k určitej zložitosti tohto konania (problémy vyplývajúce z odmietnutia súčinnosti zo strany žalovaného), ktorá však pri dôraznejšom využití inštitútu predvolania, predvádzania a poriadkových opatrení podľa § 51 až 53 Občianskeho súdneho poriadku, nemala v konečnom dôsledku spôsobiť trvanie tohto konania po dobu štyroch rokov a troch mesiacov, ktoré nemožno podľa názoru ústavného súdu ospravedlniť.

2. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľa, ústavný súd konštatuje, že nezistil takú skutočnosť, ktorá by mala byť zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v napadnutom konaní k zbytočným priet'ahom. Ústavný súd správanie sťažovateľa hodnotil ako súčinnosť, a to aj napriek tomu, že predseda okresného súdu uviedol, že sťažovateľ mal sám na priet'ahoch v konaní svoj podiel, pretože sa nedostavil na pojednávania 4. júla 2000 a 26. októbra 2000. Ústavný súd nemá dôvod

neakceptovať námietku sťažovateľa k tomuto tvrdeniu predsedu okresného súdu, totiž, že sťažovateľ sa na uvedené pojednávania dostavil, ale konajúca sudkyňa mu pred pojednávaním oznámila, že vzhľadom na ospravedlnenie právneho zástupcu žalovaného sa konať nebude, keďže aj z predmetného súdneho spisu vyplýva, že sťažovateľ v oboch prípadoch doručil okresnému súdu svoj nesúhlas s odročením pojednávania. Konanie sťažovateľa teda nebolo možné kvalifikovať ako postup, ktorého dôsledkom sú zbytočné prietahy.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci, pričom zbytočné prietahy v konaní posudzoval ako celok s prihliadnutím na všetky okolnosti daného prípadu.

Ústavný súd konštatoval, že v predmetnej veci súdne konanie, ktoré sa na okresnom súde začalo 29. júna 1998 a právoplatne bolo skončené 20. novembra 2002, trvalo viac ako štyri roky.

Pokiaľ ide o postup okresného súdu, ústavný súd zistil viaceré obdobia nečinnosti, z ktorých najmä obdobie od 28. augusta 1998 (keď žalovaný podal proti platobnému rozkazu odpor) do 22. marca 1999 (keď sa vo veci uskutočnilo prvé pojednávanie) a od 17. novembra 1999 (keď bol spis vrátený z krajského súdu) do 4. júla 2000 ((keď sa vo veci uskutočnilo druhé pojednávanie), t. j. spolu takmer pätnásť mesiacov, treba považovať za zbytočné prietahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy a v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu právo zaručené podľa čl. 48 ods. 2 ústavy sa môže realizovať len prostredníctvom takého konania (činnosti) súdov, ktoré smeruje k odstráneniu právnej neistoty, kvôli ktorej sa občan obrátil na orgán súdnej moci. K zbytočným prietahom v súdnom konaní môže dôjsť nielen samotným nekonaním príslušného súdu, ale aj takou činnosťou súdu, ktorá nesmeruje k odstráneniu právnej neistoty účastníka súdneho konania, teda k právoplatnému rozhodnutiu vo veci, s ktorou sa obrátil na súd. Preto na splnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány (napr. všeobecné súdy) vec len prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony

(bez ohľadu na ich počet) a právoplatne nerozhodli (napr. II. ÚS 64/99, I. ÚS 98/99, I. ÚS 10/98).

Na základe týchto vyššie uvedených dôvodov ústavný súd dospel k záveru, že bolo porušené právo sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietáhov, tak ako mu ho garantuje čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda boli porušené, aj primerané finančné zadosťučinenie ako náhradu nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uplatnil v dôsledku pretrvávajúcich prietáhov v predmetnej veci na okresnom súde finančné zadosťučinenie vo výške 99 000 Sk.

Podľa názoru ústavného súdu priznanie primeraného finančného zadosťučinenia ako náhrady nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch prichádza do úvahy predovšetkým v tých prípadoch, keď porušenie základného práva alebo slobody nie je už možné napraviť. To znamená, že neprichádza do úvahy zrušenie rozhodnutia alebo opatrenia, resp. uvedenie do pôvodného stavu. Daný prípad je práve takýto. Preto prichádza v tomto prípade do úvahy primerané finančné zadosťučinenie, ktoré je peňažnou protihodnotou utrpenej nemajetkovej ujmy (napr. I. ÚS 15/02), nepredstavuje však náhradu za uplatnené finančné plnenie alebo prípadnú náhradu škody. Pri rozhodovaní o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia vychádzal ústavný súd z ustanovenia § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde a prihliadol na všetky okolnosti zakladajúce porušenie namietaného práva a najmä na to, že okresný súd už vo veci právoplatne rozhodol, a tým odstránil právnu neistotu, v ktorej sa nachádzal sťažovateľ, čo je základným účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov. Ústavný súd podľa zásad spravodlivosti uznal za odôvodnené priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie vo výške 10 000 Sk.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania trovy.

Ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade je odôvodnená aplikácia ustanovenia § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde, preto náhradu trov právneho zastúpenia

vyčíslenú tarifnou odmenou podľa § 13 ods. 8 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb sťažovateľovi priznal. Trovy právneho zastúpenia sťažovateľa pozostávajú z troch úkonov právnej pomoci, a to z prevzatia a prípravy zastupovania, zo spísania sťažnosti a zo spísania vyjadrenia k stanovisku okresného súdu. Za tri úkony, ktoré boli vykonané v roku 2002, patrí odmena v sume po 3 900 Sk a režijný paušál ku každému úkonu po 100 Sk, preto trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú celkom sumu 12 000 Sk.

Z vyššie uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. marca 2003